

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ПРВ СОВЕТ

**СЛУЧАЈ ЈАКШОВСКИ И ТРИФУНОВСКИ против РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА**

(Жалби бр. 56381/09 и 58738/09)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

7 јануари 2016

Оваа пресуда ќе стане конечна под околностите поместени во член 44 став 2 од Конвенцијата. Истата може да биде предмет на редакциски измени:

Во случајот на Јакшовски и Трифуновски против Република Македонија,

Европскиот суд за човекови права (Прв совет), заседавајќи во Совет составен од:

Päivi Hirvelä, *претседател,*

Ledi Bianku,

Kristina Pardalos,

Paul Mahoney,

Ksenija Turković,

Robert Spano,

Armen Harutyunyan, *судии,*

и André Wampach, *заменик-секретар на Советот,*

Заседавајќи на нејавна седница на 1 декември 2015 година, ја донесе следната пресуда, што беше усвоена на тој датум:

ПОСТАПКА

1. Случајот започна со две жалби (бр.56381/09 и 58738/09) против Република Македонија поднесени до Судот согласно член 34 од Конвенцијата за заштита на човековите права и основни слободи („Конвенцијата“) од страна на двајца македонски државјани, г-дин Гоце Јакшовски („првиот жалител“) и г-дин Мирослав Трифуновски („вториот жалител“), на 10 и 30 октомври 2009 година, соодветно.

2. Првиот жалител беше застапуван од г-ѓа З.Иваноска, а вториот жалител од г-дин Н.Трифунски, адвокати од Скопје и Тетово, соодветно. Македонската Влада („Владата“) беше застапувана од страна на нејзиниот агент, г-дин К.Богданов.

3. Мирјана Лазарова Трајковска, судијка избрана во однос на Република Македонија, не можеше да заседава во случајот (Правило 28). На 26 август 2014 година претседателот на Советот одлучи да ја назначи Ксенија Турковиќ да заседава како *ad hoc* судија (Правило 29).

4. Жалителите се жалеа, меѓу другото, дека биле разрешени од судиската функција во постапка што не ги задоволува стандардите од членот 6 од Конвенцијата. Поточно, тие тврдеа дека нивните случаи не биле разгледани од страна на „независен и непристрасен трибунал“.

5. На 18 февруари 2013 година жалбите беа доставена до Владата. Исто така беше одлучено да се примени членот 41 од Деловникот на Судот и на жалбите да им се даде приоритетен третман.

ФАКТИ

I. ОКОЛНОСТИ НА СЛУЧАЈОТ

6. Жалителите се родени во 1959 и во 1946 година, а живеат во Охрид и во Тетово, соодветно.

A. Разрешување на првиот жалител од судиската функција (жалба бр.56381/09)

7. По наводите изнесени од правник (кои подоцна биле повлечени, В.В., член на Судскиот совет („СС“), тело надлежно да одлучува, *inter alia*, за разрешувањето на судии (види Амандман XXIX на Уставот, став 20 подолу), побарал информации преку претседателот на судот во кој првиот жалител работел како судија. Била спроведена прелиминарна истрага, а на 19 април 2008 година В.В. побарал, согласно член 55 и 58 од Законот за Републичкиот судски совет од 2006 година („Законот од 2006 година“, види став 21 подолу) и член 5 од Правилникот со кој се уредува поведувањето на постапката за нестручно и несовесно вршење на судиска функција („Правилникот“, види став 25 подолу), СС да поведе постапка во однос на првиот жалител за нестручно и несовесно вршење на судиската функција. Во барањето В.В. тврдел дека првиот жалител не се однесувал одговорно во спроведувањето на постапката во граѓански предмет. Првиот жалител одговори во писмена форма.

8. На 4 јуни 2008 година Судскиот совет формирал, според членот 58 од Законот од 2006 година (види став 21 подолу), Комисија за утврдување нестручно и несовесно вршење на судиската функција (во понатамошниот текст „Комисијата“).

9. Врз основа на барањето на В.В. и извештајот на Комисијата во однос на тоа дали барањето е основано, на 3 октомври 2008 година општата седница на СС повела постапка

во однос на првиот жалител поради нестручно и несовесно вршење на судиската функција.

10. На 12 ноември 2008 година Комисијата одржала расправа на која разгледала докази од В.В. и од првиот жалител. Таа, исто така земала предвид и други докази. На 1 декември 2008 година Комисијата изготвила, согласно член 55 (6) од Законот од 2006 година, извештај за прашањето дали барањето за разрешување на првиот жалител било оправдано. Комисијата го поднела извештајот на општата седница на СС за разгледување.

11. На 17 декември 2008 година општата седница на СС, во чијшто состав бил В.В., го разрешила првиот жалител поради нестручно и несовесно вршење на судиската функција.

12. Првиот жалител ја оспорил одлуката во втора инстанца, имено пред Советот за одлучување по жалби формиран во рамките на Врховниот суд („Совет за одлучување по жалби“). Такви совети се формирале на *ad hoc* основа во секој одделен случај. Како што е наведено во член 60 од Законот од 2006 година, таквите совети биле составени од девет судии, од кои тројца биле судии на Врховниот суд, четворица судии на Апелациониот суд и двајца судии од судот на жалителот. На 24 септември 2009 година, Советот за одлучување по жалби ја одбил жалбата на првиот жалител и ја потврдил одлуката на Судскиот совет.

Б. Релевантни факти во однос на разрешувањето на вториот жалител од судиската функција (жалба бр.58738/09)

1. Постапката во која вториот жалител бил разрешен поради нестручно и несовесно вршење на судиската функција

13. На 21 јули 2008 година Р.П., член на СС, поднел барање до СС за поведување на постапка за нестручно и несовесно вршење на судиската функција во однос на вториот жалител. Биле изнесени наводи дека, како дежурен истражен судија, вториот жалител не се однесувал одговорно во истрагата на инцидент што се случил во центарот за притвор Тетово. Согласно член 8 од Правилникот (види став 25 подолу),

барањето му било доставено на вториот жалител за да се произнесе. Тој одговорил во писмена форма.

14. На неутврден датум, СС формирал, согласно член 58 од Законот од 2006 година, Комисија составена од пет членови за случајот на вторито жалител. На 12 декември 2008 година Комисијата поднела извештај до СС во кој побарал поведување на постапка против вториот жалител поради нестручно и несовесно вршење на судиската функција.

15. Со две посебни одлуки донесени на 29 декември 2008 година, општата седница на СС, во која бил член Р.П., повела постапка против вториот жалител поради нестручно и несовесно вршење на судиската функција и наредила негово времено суспендирање. Против одлуките не можело да се поднесе жалба.

16. На 20 јануари 2009 година Комисијата одржала расправа на која Р.П. и вториот жалител ги изнеле своите аргументи и завршни зборови. Се разгледале и докази против вториот жалител. На истиот датум, Комисијата поднела извештај до СС во однос на околностите на случајот.

17. На 12 февруари 2009 година општата седница на СС, во чијшто состав бил Р.П., го разрешила вториот жалител поради нестручно и несовесно вршење на судиската функција. Вториот жалител поднел жалба против разрешувањето до Советот за постапување по жалби што бил формиран при Врховниот суд за неговиот случај, тврдејќи, меѓу другото, дека не му била дадена можност да се прозине за доказите против него кога му било врачено барањето за негово разрешување. Тој исто така побарал од Советот за постапување по жалби да го информира за датумот кога ќе ја одржи седницата. На нејавна седница одржана на 5 мај 2009 година, Советот за постапување по жалби ја отфрлил жалбата на вториот жалител.

18. На 25 јуни 2009 година, вториот жалител го оспорил своето разрешување пред Управниот суд, со поднесување на тужба за управен спор. Тој се жалел, меѓу другото, за наводното одбивање на неговото барање за изземање на судиите Н.И. и Ј.В. кои учествувале во носењето на одлуката на Советот за постапување по жалби во неговиот случај. Тој имал побарано нивно повлекување, бидејќи судијата Н.И. во релевантниот

период поднел пријава до СС за функцијата претседател на основен суд, а судијата Ј.В. наводно имал блиски односи со јавниот обвинител инволвиран во случајот во врска со кој тој бил разрешен. На 6 октомври 2010 година, Управниот суд ја одбил тужбата на вториот жалител како недопуштена. Таа одлука била потврдена од страна на Вишиот управен суд.

2. Известувања во медиумите во врска со случајот на вториот жалител

19. Вториот жалител достави копии на статии објавени во локалните весници на 26 јануари и 13 февруари 2009 година во кои се известува за неговиот случај. Во написот објавен на 26 јануари 2009 година се цитира тогашниот претседател на СС како вели дека Комисијата сè уште постапува по случајот и дека сè уште не е доставен извештај до СС за разгледување. На 13 февруари 2009 година, весникот објавил дека вториот жалител бил разрешен од функцијата.

II. РЕЛЕВАНТНО ДОМАШНО ПРАВО И ПРАКСА

A. Уставот од 1991 година, со уставните амандмани од 2005 година

20. Во декември 2005 година Собранието усвои неколку амандмани на Уставот од 1991 година. Релевантните одредби гласат:

Амандман XXVI

“1. ... судија се разрешува:

- поради потешка дисциплинска повреда што го прави недостоен за вршење на судиската функција; и
- поради нестручно и несовесно вршење на судиската функција под услови утврдени со закон.”

Амандман XXVIII

“... Републичкиот судски совет го сочинуваат петнаесет члена. По функција членови на Советот се претседателот на Врховниот суд на Република Македонија и министерот за правда. Осум члена на Советот ги избираат судиите од своите редови ... Тројца членови на Советот избира Собранието ... Двајца членови предлага претседателот на Републиката, а изборот го врши Собранието ...”

Амандман XXIX

„Судскиот совет на Република Македонија:

- ги избира и разрешувасудиите и судиите поротници;
- утврдува престанок на судиската функција;
- ги избира и разрешува претседателите на судовите;
- ја следи и оценува работата на судиите;
- одлучува за дисциплинската одговорност на судиите;
- одлучува за одземање на имунитетот на судиите;
- предлага двајца судии на Уставниот суд ...

...

Советот за својата работа поднесува годишен извештај до Собранието, чија форма, содржина и начин на усвојување се уредуваат со закон.”

Б. Закон за Судскиот совет од 2006 година („Службен весник“, бр.60/2006)

21. Релевантните одредби од Законот од 2006 година гласат:

**Цел
Член 2**

„Судскиот совет е самостоен и независен орган на судството. Советот ја обезбедува и гарантира самостојноста и независноста на судската власт...”

**Надлежност
Член 31**

„Судскиот совет е надлежен (*inter alia*):

- да ги избира и разрешува судиите;
- да ги избира и разрешува претседателите на судовите;
- да утврдува престанок на судиската функција;
- да избира и разрешува судии поротници;
- да ја следи и оценува работата на судиите;
- да одлучува за дисциплинска одговорност на судиите;

- да утврдува престанок на судиска функција поради трајна неспособност за работа на судија;
- да одлучува за одземање на имунитет на судија;
- да одлучува по барање за одобрување на притвор на судија;
- да одлучува за времено остранување на судија од вршењето на судиска функција;
- да го утврдува бројот на потребните судиски места;
- да ги оценува извештаите за работата на судовите;
- да се грижи за угледот на судиите и довербата на граѓаните во судството;
- да постапува по претставки и поплаки на граѓаните и правните лица за работата на судовите ...”

Избор на судија на основен суд Член 40

„Судскиот совет избира судија на основен суд од листата на кандидати доставена од Академијата за обука на судии и јавни обвинители што се јавиле на огласот. ...”

Избор на судија на повисок суд Член 41

„Судскиот совет избира судија во апелационен суд, Управниот суд и Врховниот суд од пријавените кандидати на огласот кои ги исполнуваат условите и критериумите предвидени во Законот за судовите и овој закон. ...”

Основи за разрешување на судија Член 53(1)(2)

„Судијата се разрешува поради нестручно и несовесно вршење на судиската функција под условите определени со закон.”

Дисциплинска постапка Член 55

„Дисциплинска постапка се поведува по барање на член на Судскиот совет, претседателот на судот во кој работи судијата чие разрешување се бара, или претседателот на повисокиот суд или општата седница на Врховниот суд ...

Дисциплинската постапка е итна и од доверлив карактер. Се води без присуство на јавноста и со почитување на угледот и достоинството на судијата.

Судскиот совет од своите редови формира Дисциплинска комисија во состав од пет члена.

Судијата има право да се изјасни писмено или усно по барањето за поведување дисциплинска постапка во рок од осум дена од денот на приемот на известувањето за барањето.

Судијата против кого е поднесено барањето има право на бранител.

Дисциплинската комисија кога ќе го добие барањето прибавува податоци и поднесува извештај со предлог за основаноста на барањето до СС. Врз основа на извештајот СС одлучува за поведување на постапката или за запирање на постапката.

...

Судскиот совет ќе донесе Правилник со кој ќе се уреди текот и водењето на постапката.”

Одлуки на Советот

Член 56

„Врз основа на извештајот од членот 55(6) на овој закон и расправата на седницата, Советот може:

- да ја запре дисциплинската постапка;
- да изрече дисциплинска мерка соодветно на сторената повреда; или
- да го разреши судијата поради сторена потешка дисциплинска повреда.”

Дисциплински мерки

Член 57

„За утврдената дисциплинска одговорност на судија, Советот може да ги изрече следниве дисциплински мерки:

- писмена опомена,
- јавен укор, и

- намалување на плата во висина од 15% до 30% од месечната плата на судијата, во траење од еден до шест месеци.”

Постапка за утврдување на нестручно и несовесно извршување на судиската функција)

Член 58

„Постапката за утврдување на нестручно и несовесно вршење на судиската функција се води согласно членот 55, а ја спроведува Комисијата за утврдување на нестручно и несовесно вршење на судиската функција („Комисијата”).

Судскиот совет од своите редови ја формира Комисијата составена од пет члена.

...

Врз основа на извештајот од членот 55(6) од овој Закон и расправата на седницата Судскиот совет може:

- да ја запре постапката; и
- да го разреши судијата поради нестручно и несовесно вршење на судиската функција.”

Право на жалба

Член 60

„Против одлуката на Советот судијата има право на жалба до Советот за одлучување по жалбите на Судскиот совет против решенија за разрешување или изречена дисциплинска мерка формиран при Врховниот суд („Совет за одлучување по жалби”)...

Советот за одлучување по жалби е составен од девет члена од кои: тројца судии на Врховниот суд, четворица судии од апелационите судии и двајца судии од судот од кој е судијата против кој е водена постапката.

Претседателот на Врховниот суд не може да биде член на Советот за одлучување по жалби.”

В. Закон за парничната постапка од 2005 година

22. Член 400 од Законот за парничната постапка од 2005 година прдвидува можност за повторување на постапката за која Судот утврдил повреда на Конвенцијата. Во повторувањето на

постапката домашните судови се должни да ги почитуваат одредбите од конечната пресуда на Судот.

Г. Закон за Советот за утврдување на факти и поведување на постапка за утврдување на одговорност на судија („Службен весник“, бр.20/2015)

23. Во февруари 2015 година Собранието донесе нов закон со кој се предвидува формирање на Совет за утврдување на факти и поведување на постапка за утврдување одговорност на судија („Совет“). Улогата на новото тело е да утврди релевантни факти во постапка уредена согласно Законот и да одлучи дали да поднесе барање за поведување на постапка поради нестручно и несовесно вршење на судиската функција на судија (членови 2 и 49). Советот е составен од девет члена (пензионирани судии, обвинители и правници, член 6) избрани од страна на сите судии на непосредни и тајни избори (член 16). Тој може, меѓу другото, да поднесе барање до Судскиот совет за поведување на постапка за одговорност на судија или претседател на суд (член 32). Законот почна да се применува три месеци од денот на влегувањето во сила (член 53).

Д. Правилник за постапката и начинот за утврдување нестручно и несовесно вршење на судиската функција (Службен весник, бр.15/2007 и 142/2009)

24. До стапувањето во сила на одлуката на Уставниот суд од 15 септември 2010 година (види став 26 подолу), постапката за утврдување на нестручно и несовесно вршење на судиската функција во однос на судиите била детално уредена со Правилникот.

25. Релевантните одредби од Правилникот за постапката и начинот за утврдување нестручно и несовесно вршење на судиската функција гласат:

Член 5

„Постапката за утврдување нестручно и несовесно вршење на судиската функција се поведува по барање на член на Судскиот совет, претседателот на судот [во кој работи судијата чие разрешување се бара], претседателот на

повисокиот суд или Општата седница на Врховниот суд на Република Македонија [„подносител на барањето“].

Во барањето за поведување на постапка за нестручно и несовесно вршење на судиската функција се наведуваат причините за поведување постапка за утврдување на нестручно и несовесно вршење на судиската функција.

Со барањето се доставуваат и доказите на кои се заснова барањето.”

Член 7

„Судскиот совет одлучува дали барањето за утврдување нестручно и несовесно извршување на судиската функција е навремено, комплетно и допуштено.

...

Судскиот совет од своите редови формира Комисија за утврдување нестручно и несовесно вршење на судиската функција составена од пет члена.”

Претходна постапка

Член 8

„Комисијата барањето го доставува лично до судијата против кого е поднесено.

Судијата може писмено да одговори на наводите во барањето или да даде усна изјава на записник во рок од осум дена од добивањето на барањето.

Судијата против кого е поднесено барање има право на бранител којшто самиот го известува и го обезбедува за расправа.

Заедно со одговорот на барањето судијата ги доставува сите докази со кои ги побива наводите во барањето ...”

Член 9

„Комисијата прибавува податоци и докази што се од интерес за утврдување на состојбата во врска со [случајот].”

Член 10

„Врз основа на прибавените податоци и докази, Комисијата поднесува извештај со предлог за основаноста на барањето до Судскиот совет.”

Поведување на постапката

Член 11

„Советот расправа по барањето и предлогот на Комисијата и одлучува за поведување или запирање на постапката за нестручно и несовесно вршење на судиската функција.

Советот ја донесува одлуката со мнозинство гласови од вкупниот број на членови на Советот...”

Член 12(1)

„Одлуката од член 11 на овој Правилник се доставува до подносителот на барањето, судијата [чиешто разрешување се бара], и претседателот на судот каде судијата ја врши функцијата, а предметот со сите списи ѝ го предава на Комисијата.”

Член 15

„На расправата се покануваат подносителот на барањето и судијата.

Ако учесниците кои се уредно поканети не дојдат, а изостанокот не го оправдаат, расправата ќе се одржи.”

Член 16

„На расправата ќе се изведат сите докази предложени од подносителот на барањето, судијата, како и доказите прибавени од Комисијата.

Судијата против кого е поднесено барањето има право да се произнесе по сите докази изведени на расправата.”

Член 17(4)

„Записникот од расправата го потпишуваат подносителот на барањето, судијата или неговиот бранител, членовите на Комисијата и лицето кое го води записникот.”

Член 18

„Комисијата во рок од петнаесет дена по завршувањето на расправата поднесува извештај до Советот со предлог за донесување на (една) од следните одлуки:

- запирање на постапката или

- разрешување на судијата поради нестручно и несовесно вршење на судиската функција.”

Член 20

Советот врз основа на извештајот (на Комисијата) и расправата на седница на Советот може:

- да ја запре постапката за утврдување нестручно и несовесно вршење на судиската функција; или
- да го разреши судијата поради нестручно и несовесно вршење на функцијата.”

Член 22(1) и (3)

„Решението (за разрешување) Советот го донесува со двотретинско мнозинство гласови од вкупниот број на членови.

...

Примерок од решението се доставува на судијата, неговиот бранител, подносителот на барањето и на претседателот на судот во кој судијата ја врши функцијата, или на претседателот на непосредно повисокиот суд.”

Ѓ. Релевантна домашна пракса

26. Со одлука од 15 септември 2010 година (*У.бр.56/2010*), Уставниот суд укинал како неуставни неколку одредби од Правилникот за постапката и начинот за утврдување нестручно и несовесно вршење на судиската функција. Судот утврдил дека додека иако Судскиот совет има право да утврди свој деловник за работа во интерните документи, тој нема надлежност да определи реални процедурални правила за кои не постои законска основа.

III. МЕЃУНАРОДНИ МАТЕРИЈАЛИ

A. Мислење бр.10(2007) на Советодавниот совет на европски судии (CCЈЕ) до Советот на министри на Советот на Европа за Судскиот совет во служба на општеството, Стразбур, 23-27 ноември 2007

27. Релевантните одредби од Мислењето гласат:

II. ОПШТА МИСИЈА: ЗАШТИТА НА НЕЗАВИСНОСТА НА СУДСТВОТО И ВЛАДЕЕЊЕТО НА ПРАВОТО

„8. Судскиот совет има за цел заштита на независноста на правосудниот систем и независноста на поединечните судии. Постоенењето на независни и непристрасни судови е структурен услов на правната држава.

V. В. 2. Дисциплинска одговорност

62. Прашањето за одговорност на судиите беше разгледано од страна на ССЈЕ во Мислењето бр.3 (2002). Неодамнешните искуства на некои држави ја покажуваат потребата од заштита на судиите од искушението за проширување на делокругот на нивната одговорност во прашања поврзани со јурисдикцијата. Улогата на Судскиот совет е да покаже дека судијата не може да сноси исти одговорности како припадник на друга професија: тој врши јавна функција и не може да одбие да одлучува по спорови. Покрај тоа, ако судијата е изложен на правни и дисциплински санкции заради неговите/нејзините одлуки, не може да се одржат ниту независноста на судството ниту демократската рамнотежа на власти. Од тие причини, Судскиот совет треба недвосмислено да ги осуди политичките проекти чијашто цел е да се ограничи слободата на одлучување на судиите. Ова не ја намалува должноста на судијата да го почитува законот.

63. Судијата кој ги занемарува своите предмети поради немарност или кој покажува крајна нестручност во постапувањето по нив треба да се соочи со дисциплински санкции. Дури и во такви случаи, како што е наведено во Мислењето на ССЈЕ бр.3 (2002), важно е судиите да уживаат заштита со дисциплинска постапка која го гарантира почитувањето на принципот на независност на судството и која се спроведува пред тело ослободено од било какво политичко влијание, врз основа на јасно дефинирани дисциплински повреди: во дисциплинското тело не може да земат учество ниту шефот на државата, ниту министерот за правда или друг претставник на политичките власти.

64. На Судскиот совет му се доверени етички прашања; тој може да постапува и по приговори од странките на судовите. Со цел да се избегне судир на интереси, со дисциплинските постапки во прв степен, кога по нив не се постапува во рамките на надлежноста на дисциплински суд, по можност

треба постапува дисциплинска комисија во чиј состав мнозинството ќе бидат судии избрани од страна на своите колеги, кои не се членови на Судскиот совет, со можност за жалба пред повисок суд.”

**Б. Magna Carta на судиите (Основни принципи),
Советодавен совет на европските судии, Стразбур, 17
ноември 2010 ССЈЕ (2010)3 Конечна**

28. Релевантните одредби од Magna Carta на судиите гласат:

Гаранции за независност

„6. Дисциплинските постапки се водат пред независен орган со можност за правен лек пред суд.”

Орган одговорен за гарантирање на независноста

„13. За да се обезбеди независноста на судиите, секоја држава формира Судски совет или друго посебно тело, независно од законодавната и извршната власт, на кое му се доделени широки надлежности за сите прашања што се однесуваат на нивниот статус како и на организацијата, функционирањето и угледот на судските институции. Советот ќе биде составен или исклучиво само од судии или од значително мнозинство судии избрани од страна на нивните колеги. Судскиот совет ќе дава отчет за своите активности и одлуки.”

**В. Извештај за независноста на правосудниот систем Прв
дел: Независноста на судиите, Европска комисија за
демократија преку правото (Венецијанска комисија),
Венеција, 12-13 март 2010**

“IV. Заклучоци

82. Државите треба да ги почитуваат следните стандарди за да се осигура интерна и екстерна независност на судиите:

...

6. Судските совети, или дисциплинските судови, треба да имаат одлучувачко влијание во дисциплинската постапка. Можноста за жалба до суд против одлуките на дисциплинските тела треба да се предвиди ...”

ПРАВО

I. СПОЈУВАЊЕ НА ЖАЛБИТЕ

29. Во согласност со Правилото 42 § 1 од Деловникот на Судот, Судот одлучи да ги спои жалбите, имајќи ја предвид нивната слична правна заднина.

II. НАВОДНО ОТСУСТВО НА НЕПРИСТРАСНОСТ И НЕЗАВИСНОСТ СПОРЕД ЧЛЕНОТ 6 СТАВ 1 ОД КОНВЕНЦИЈАТА

30. Жалителите се жалеа согласно членот 6 § 1 од Конвенцијата дека Судскиот совет не е „независен и непристрасен трибунал“ бидејќи членови на Судскиот совет коишто ја повеле оспорената постапка подоцна учествувале во одлуката на Судскиот совет за нивно разрешување. Соодветниот дел од член 6 § 1 од Конвенцијата гласи:

„1. При утврдувањето на граѓанските права и обврски ... секој има право на фер ... судење ... од страна на независен и непристрасен трибунал основан со закон.“

A. Допуштеност

31. Владата не поднесе приговор во врска со допуштеноста на жалбените наводи.

32. И покрај тоа што Владата не поднесе било каков приговор во однос на допуштеноста на жалбените наводи според овој основ, Судот би сакал да го адресира прашањето за применливоста на членот 6 од Конвенцијата. Тој забележува дека случаите на жалителите биле разгледани од Судскиот совет, којшто ги утврдил сите прашања за фактите и законот по одржувањето на рочиште и проценка на доказите. Општата седница на Судскиот совет донела одлука за разрешување на жалителите, која била преиспитана од Советот за постапување по жалби, тело составено од судии кои извршуваат судиска функција. Во такви околности, Судот смета дека членот 6 е применлив на оспорената постапка според неговиот граѓански аспект (за анализа на *Eskelinen* тестот (*Vilho Eskelinen and Others v. Finland* [GC], бр.63235/00, § 62, ECHR 2007 II), види

Olujić v. Croatia, бр.22330/05, §§ 31-45, 5 февруари 2009, и *Oleksandr Volkov v. Ukraine*, бр.21722/11, § 91, ECHR 2013).

33. Судот забележува дека жалбените наводи по оваа глава не се очигледно неосновани во смисла на членот 35 став 3 (а) од Конвенцијата. Тој понатаму забележува дека тие не се недопуштени по ниту една друга основа. Од тие причини мора да се прогласат за допуштени.

Б. Основаност

1. Поднесоци на страните

34. Жалителите навеле дека членот на Судскиот совет кјшто ја повел оспорената постапка и изнел аргументи пред Комисијата во поткрепа на своето барање, на крај учествувал во одлуката на општата седница на Судскиот совет за нивното разрешување. Тоа довело до ситуација каде истиот член на Судскиот совет и „поднел обвинение и разрешил судија”.

35. Владата ја објасни постапката пред Судскиот совет, особено улогата на Комисијата, која требало да ги разгледа фактите и основаноста на случаите. Подносителот на барањето (член на Судскиот совет во предметните случаи) кој барал да се поведе оспорената постапка не бил член на Комисијата. Комисијата одржала одделни расправи за секој случај, на која биле предочени доказите и аргументите на двете страни. Потоа таа изготвила извештај за секој случај со предлог за донесување одлука, што бил доставен до општата седница на Судскиот совет. Комисијата не одржала "предистрага", туку требало да се смета за совет во рамките на Судскиот совет.

2. Оцена на Судот

а) Општи принципи

36. Судот потсетува дека, по правило, непристрасноста означува отсуство на предрасуди или пристрасност. Според својата утврдена судска пракса, постоењето на непристрасност во смисла на членот 6 § 1 мора да се утврди во согласност со: (i) субјективниот тест, каде што мора да се има предвид личното убедување и однесување на одреден судија - односно, дали судијата имал било какви лични предрасуди или пристрасност во даден случај; и (ii) објективниот тест, односно со утврдување дали самиот трибунал и, меѓу другите аспекти, неговиот состав,

нуделе доволно гаранции за да исклучи секакво оправдано сомневање во однос на неговата непристрасност (види, меѓу другите власти, *Fey v. Austria*, 24 февруари 1993, §§ 28 и 30, серија А бр.255, и *Wettstein v. Switzerland*, бр.33958/96, § 42, ECHR 2000-XII).

37. Сепак, не постои недвосмислена поделба помеѓу субјективната и објективната непристрасност, бидејќи однесувањето на судијата не само што може да предизвика објективно сомневање во неговата непристрасност, од гледна точка на надворешниот набљудувач (објективниот тест), туку, исто така, може го покрене прашањето за неговото лично убедување (субјективниот тест) (види *Kyprianou v. Cyprus* [GC], бр.73797/01, § 119, ECHR 2005 XIII). Така, во некои случаи каде што може да биде тешко да се обезбедат докази со кои може да се побие презумпцијата на субјективната непристрасност на судијата, условот за објективна непристрасност обезбедува дополнителна важна гаранција (види *Pullar v. The United Kingdom*, 10 јуни 1996 година, § 32, *Извештаи* 1996 III).

38. Во оваа смисла, дури и изгледот може да има одредено значење; со други зборови, „правдата не само што мора да биде задоволена, туку мора и да се види дека е задоволена“. Во прашање е довербата што судовите во едно демократско општество мора да ја поттикнат кај јавноста (види *Morice v. France* [GC], бр.29369/10, § 78, 23 април 2015 и *De Cubber v. Belgium*, 26 октомври 1984, § 26, серија А бр.86).

39. Конечно, концептите за независноста и објективната непристрасност се тесно поврзани и, во зависност од околностите, може да е потребно заедничко испитување (види *Sacilor-Lormines v. France*, бр.65411/01, § 62, ECHR 2006-XIII).

б) Примена во предметниот случај

40. Судот забележува дека во согласност со Амандманот XXVIII на Уставот (види став 20 погоре), Судскиот совет бил составен од петнаесет члена, од кои претседателот на Врховниот суд и министерот за правда биле членови по функција; осум членови биле избрани од страна на судии од нивните редови и пет члена биле избрани од страна на Собранието. Постапката за нестручно и несовесно вршење на судиската функција пред Судскиот совет била детално уредена со Законот од 2006 година и Правилникот според кој

утврдувањето на нестручно и несовесно вршење на судиската функција од страна на Судскиот совет може да доведе само до разрешување на судијата од функција. Разрешувањето била единствената расположлива мерка во случаи на нестручно и несовесно вршење на судиската функција, за разлика од дисциплинската постапка, за која биле на располагање други мерки (види членови 55 и 58 од Законот од 2006, став 21 погоре).

41. Член 58 од Законот од 2006 година предвидувал дека секој член на Судскиот совет може да побара од Судскиот совет утврдување на нестручно и несовесно вршење на судиската функција на судијата. Всушност, В.В. побарал таква постапка во однос на првиот жалител, а Р.П. побарал таква постапка во однос на вториот жалител. И двајцата „подносителите на барањето“ биле членови на Судскиот совет. Во однос на првиот жалител, В.В. продолжил со барањето и покрај фактот дека адвокатот кој ја иницирал неговата интервенција подоцна ги повлекол наводите. Фактите укажуваат дека на барањето во случајот на првиот жалител претходела предистрага спроведена од страна на В.В. за да се соберат релевантни информации и докази. Во знак на поддршка на таа практика бил условот подносителите на барањето да достават релевантни докази во поддршка на барањето (види став 25 погоре). Копија од барањата била доставена до жалителите за нивно произнесување.

42. Оспорената постапка била спроведена од страна на Комисијата, како внатрешен орган на Судскиот совет. Комисијата била составена од пет члена од Судскиот совет, од кои ниту еден од нив не бил подносител на барањето. Како што тврдеше Владата (види став 35 погоре), не може да се смета дека Комисијата спровела „предистрага“, таа одржала расправи на кои разгледала релевантни докази и ги сослушала аргументите од страна на жалителите и на подносителите на барањата. И жалителите и подносителите на барањата дале завршни зборови и ги потпишале записниците од расправите (види ставови 15 и 25 погоре).

43. Имајќи ги предвид правилата на постапката опишани погоре, Судот смета дека подносителите на барањата имале права како страна во оспорената постапка. Нивните барања довеле до оспорената постапка, во која доставиле докази и аргументи во прилог на наводите за нестручно и несовесно

вршење на судиската функција од страна на жалителите. Според тоа, тие делувале како "обвинител" во однос на жалителите, "обвинетите" во оспорената постапка, чие разрешување се барало како единствена можна мерка во случаи на нестручно и несовесно вршење на судиската функција. По завршувањето на постапката, подносителите на барањата исто така биле страна во одлуките на општата седница на Судскиот совет во однос на разрешувањето на жалителите. Препис на тие одлуки требало да биде доставен на жалителите (види став 25 погоре).

44. Во такви околности, Судот смета дека системот во кој подносителите на барањата, како членови на Судскиот совет кои ги спровеле предистрагите и на чие барање биле поведени оспорените постапки, подоцна учествувале во донесувањето на одлуките за разрешување на жалителите од судиската функција, фрла објективен сомнеж врз непристрасноста на тие членови кога се одлучувало за основаноста на случаите на жалителите (види *Mitrinovski v. the former Yugoslav Republic of Macedonia*, бр.6899/12, § 45, 30 април 2015 и *Oleksandr Volkov*, цитиран погоре, § 115).

45. Според тоа, Судот заклучува дека конфузијата за улогите на подносителите на барањата (В.В. во случајот на првиот жалител и Р.П. во случајот на вториот жалител) во оспорените постапки кои резултирале со разрешување на жалителите поттикнале објективно оправдани сомневања за непристрасноста на Судскиот совет. Фактот дека во секој случај подносителот на барањето бил само еден од петнаесетте членови на Судскиот совет не може, со оглед на околностите, да доведе до поинаков заклучок (види *Fazlı Aslaner v. Turkey*, бр.36073/04, 4 март 2014). Според тоа, постои повреда на членот 6 став 1 од Конвенцијата по овој основ.

III. ОСТАНАТИ ЖАЛБЕНИ НАВОДИ СПОРЕД ЧЛЕН 6 СТАВ 1 ОД КОНВЕНЦИЈАТА

46. Жалителите изнесоа дека Советот за постапување по жалби формиран при Врховниот суд ја немал потребната непристрасност и независност, бидејќи бил составен од судии чишто кариери зависеле целосно од Судскиот совет. Во врска со ова, вториот жалител исто така се жалеше дека во Советот за постапување по жалби во неговиот случај членови биле судиите

Н.И. и Ј.В. кои тој ги смета за пристрасни. Тој исто така наведе дека оспорената постапка во неговиот случај не била во согласност со одредени гаранции предвидени во член 6 став 1 од Конвенцијата: не бил во можност да се произнесе за доказите поднесени против него; Судскиот совет ги одбил неговите барања за сослушување на сведоци и прифаќање на докази во негово име; тој бил лишен од правото да присуствува на расправата на која Судскиот совет ја повел постапката против него за нестручно и несовесно вршење на судиската функција; и оспорените одлуки не биле доволно образложени.

47. Судот се осврна и на жалбените наводи на жалителите, особено наводниот недостаток на непристрасност и независност на Советот за постапување по жалби vis-à-vis Судскиот совет. Сепак, во поглед на горенаведените фактори и заклучокот дека имало повреда на правото на жалителите на судење пред "независен и непристрасен трибунал" согласно член 6 став 1 од Конвенцијата, Судот ги прогласи овие жалбени наводи за допуштени, но оцени дека не е неопходно да ги испита поединечно (види *Oleksandr Volkov*, цитиран погоре, § 159; *Harabin v. Slovakia*, бр.58688/11, § 143, 20 ноември 2012; и *Nikolov v. the former Yugoslav Republic of Macedonia*, бр.41195/02, § 29, 20 декември 2007).

IV. ОСТАНАТИ НАВОДНИ ПОВРЕДИ НА КОНВЕНЦИЈАТА

48. На крај, жалителите се повикаа на членовите 6 § 2, 7, 8, 13 и 17 од Конвенцијата.

49. Судот ги испита овие жалбени наводи. Меѓутоа, во светло на сите материјали со кои располага, и во рамките на жалбените наводи кои се во негова надлежност, Судот утврди дека тие не откриваат било каква појава на повреда на правата и слободите утврдени во Конвенцијата или нејзините протоколи.

50. Следи дека овој дел од жалбата е очигледно неоснован и мора да биде отфрлен во согласност со член 35 §§ 3 (а) и 4 од Конвенцијата.

V. ПРИМЕНА НА ЧЛЕНОТ 41 ОД КОНВЕНЦИЈАТА

51. Членот 41 од Конвенцијата предвидува:

“Ако Судот оцени дека постои повреда на Конвенцијата или нанејзините протоколи, и ако внатрешното право на заинтересираната Висока страна договорничка овозможува само делумно отстранување на последиците од таа повреда, Судот и дава на општетената страна, доколку е потребно, правично задоволување.”

A. Оштета

52. Првиот жалител изјави побарување од 84.000 евра на име на материјалната штета. Оваа сума претставува разликата во приходите на кои тој ќе имал право како судија доколку не бил разрешен. Тој, исто така, тврдеше дека била нанесена штета на неговиот углед и дека претрпел душевна болка и фрустрација. Во врска со ова, тој побара да му се додели правичен надомест за нематеријална штета во износ од 10.000 евра за себе, како и 21.000 евра за членовите на неговото семејство.

53. Вториот жалител изјави побарување од 11.400 евра на име на материјална штета за приходот на кој ќе имал право како судија. Тој исто така побара 50.000 евра на име на нематеријална штета за повреда на неговата чест и углед и за душевна болка и фрустрација.

54. Владата ги оспори овие барања и се произнесе дека се неосновани. Таа понатаму тврдеше дека не постои причинско-последична врска помеѓу побаруваната материјална отштета и наводните повреди. Покрај тоа, некои побарувања се однесувале на членови на семејството кои не може да тврди дека имаат статус на жртва во однос на наводните повреди.

55. Судот смета дека доделувањето на правичниот надоместок може да се заснова само на фактот што жалителот не ги имал на располагање сите гаранции од членот 6 став 1 од Конвенцијата. Сепак, Судот не може да шпекулира каков ќе бил исходот од постапката во согласност со член 6 став 1 од Конвенцијата доколку не е најдена повреда. Во конкретниот случај, Судот смета дека нема причинско-последователна поврзаност помеѓу повредите на членот 6 став 1 од Конвенцијата и наводната материјална штета. Според тоа, нема основа за доделување на износ според овој аспект (види *HIT d.d. Nova Gorica v. Slovenia*, бр.50996/08, § 49, 5 јуни 2014; *Bajaldžiev v. the former Yugoslav Republic of Macedonia*, бр.4650/06, § 52,

25 октомври 2011; и *Mežnarić v. Croatia*, бр.71615/01, § 43, 15 јули 2005).

56. Од истите причини, Судот исто така ги отфрли барањата на жалителите во однос на нематеријална штета што наводно јас претрпеле членовите на нивните семејства (види, слично, *Popovski v. the former Yugoslav Republic of Macedonia*, бр.12316/07, § 99, 31 октомври 2013). Сепак, Судот смета дека жалителите морало да претрпат душевна болка и вознемиреност поради утврдените повреди. Одлучувајќи на правична основа, согласно членот 41 од Конвенцијата, им доделува на жалителите по 4.000 евра на име на нематеријална штета, плус било која такса која би можела да биде наплатена.

57. Судот понатаму повторува дека пресуда со која Судот ќе утврди повреда на Конвенцијата или нејзините протоколи наметнува на тужената држава законска обврска не само да им ги исплати на оние кои се засегнати сумите доделени по пат на правичен надомест, туку и да избере, што е предмет на надзор од страна на Советот на министри, општи и/или, доколку е соодветно, поединечни мерки што треба да се донесат во домашниот правен поредок за да се стави крај на повредата утврдена од Судот и да ги направи сите можни репарации за последиците од тоа на начин што ќе ја врати колку што е можно повеќе ситуацијата што постоела пред настанувањето на повредата (види *Harabin*, цитиран погоре, § 177).

58. Судот веќе утврди дека во случај на повреда на членот 6 од Конвенцијата, жалителот треба, колку што е можно, да се врати во позиција што ќе ја имал доколку не биле занемарени барањата на оваа одредба. Затоа, најсоодветна форма на надомест на штета во случаи како што е овој ќе биде повторување на постапката, ако тоа биде побарано. Во тој поглед, Судот забележува дека Законот за парнична постапка предвидува можност за повторување на постапката во случаи каде во пресуда Судот заклучува дека судската одлука или постапка пред пресудата била во спротивност со основните човекови права и слободи на странката (види став 22 погоре).

Б. Трошоци

59. Вториот жалител побара и 300 евра на име на трошоци направени пред Судот. Овој износ бил даден за поштенските

трошоци (уплатница обезбедена во прилог) и адвокатски трошоци за застапување.

60. Владата ги оспори овие барања како неосновани.

61. Согласно праксата на Судот, жалителот има право на надомест на трошоци само доколку се покаже дека истите биле навистина и нужно сторени и се разумни во квантум (види *Editions Plon v. France*, бр.58148/00, § 64, ECHR 2004-IV). Во предметниот случај, со оглед на расположливиот материјал и горните критериуми, Судот му го доделува на жалителот целокупниот побрауван износ за постапката пред Судот, плус било која такса која може да му се наплати.

В. Затезна камата

62. Судот смета дека затезната каматна стапка треба да се заснова на стапката за позајмица на Европската централна банка, на која треба да се додадат трипроцентни поени.

ОД ТИЕ ПРИЧИНИ, СУДОТ, ЕДНОГЛАСНО,

1. *Одлучи* да ги спои жалбите;
2. *Ги прогласува* жалбените наводи согласно член 6 став 1 од Конвенцијата за допуштени а остатокот од жалбата за недопуштен;
3. *Смета* дека има повреда на член 6 став 1 од Конвенцијата во поглед на тоа дека Судскиот совет не бил „независен и непристрасен“;
4. *Смета* дека нема потреба да го разгледува остатокот од жалбата согласно член 6 став 1 од Конвенцијата;
5. *Смета* едногласно,

(а) дека одговорната држава треба да им ги исплати на жалителите, во рок од три месеци откако пресудата ќе стане конечна согласно член 44 став 2 од Конвенцијата, следните суми, кои треба да се конвертираат во националната валута

на одговорната држава по стапка која е применлива на денот на исплатата:

(i) 4.000 евра (четири илјади евра) на секој жалител, плус било која такса што може да му биде наплатена, во поглед на нематеријална штета; и

(ii) 300 евра (триста евра) на вториот жалител, плус било која такса што може да му биде наплатена, во поглед на трошоците;

(б) дека по истекот на горенаведените три месеци до исплатата ќе биде исплатена обична камата на горните суми, по стапка еднаква на стапката за позајмица на Европската централна банка за односниот период, плус трипроцентни поени;

6. *Го отфрла* остатокот од барањето на жалителите за правична отштета.

Изработено на англиски јазик и поднесено на писмено на 7 јануари 2016 година, согласно Правило 77 §§ 2 и 3 од Деловникот на Судот.

André Wampach
Заменик-секретар

Päivi Hirvelä
Претседател